

Dr. Jaak Kals: "Ennetus on kõige tõhusam ravi!"

Alates septembrist alustab Medita kliinikus haigekassapõhiseid vastuvõtte veresoonte-kirurg dr. Jaak Kals.

Olete omandanud 2007. aastal doktori-kraadi Tartu Ülikooli arstiteaduskonnas. Millised on Teie teadustöö põhisuunad ja mida olete oma teadustegevusega saavutanud?

Minu teadustöö on seotud südame- ja veresoonekonna haiguste sõlmküsümusega - arterite funktsiooni muutuste laiapõhjalise hindamisega.

Veresoonte uuringud on olulised, kuna südame- ja veresoonekonna haigustesse sureb maailmas siiani kõige rohkem inimesi.

Uurimistöö üldeesmärgiks on arterikahjustuste mitmetahulise profiileerimise abil parandada kliinilises praktikas diagnostikavõimalusi ja seeläbi luua eeldused südame- ja veresoonekonna haigustesse haigestumuse vähenemiseks.

Näitasime esmakordselt maailmas mitmeid seaduspärasusi veresoonte funktsionaalsete-struktuuriliste näitajate ja vere biokeemiliste muutuste vahel nii tervetel kui ateroskleroosiga patsientidel.

Meie värskeim uurimistöö tõestab, et arterite elastsuse langus on tugev elulemust mõjutav faktor alajäseme arterite ateroskleroosiga patsientidel.

Millega täpsemalt tegeleb veresoonte-kirurg ja millal on vaja selle eriala arsti juurde pöörduda?

Kõige suurema osa veresoontekirurgi tööst moodustab arterihaiguste diagnostika ja ravi. Eesmärgiks on vähendada haigusest tingitud vaevuseid, parandada elukvaliteeti ja teatud juhtudel ka pikendada elu.

Ravime haigeid, kellel on enamasti ateroskleroosiline arterite (näiteks jäsmearterid, aort, ekstrakraniaalsed ajuarterid) kahjustus, mistõttu verevool kudedesse on häiritud. Näiteks püüame vältida jala amputatsiooni gangreeni tõttu või insuldi tagajärjel tekkivat halvust.

Lisaks võib kahjustunud arter ka eluohtlikult laieneda (näiteks kõhuaordi aneurüsm), mistõttu oleks vajalik see haigus algstaadiumis avastada, et saaks rakendada tõhusat ravi ning vältida aneurüsmi ruptuureerumist.

Samuti pööratakse meie poole ka erinevate veenihaigustega, millest kõige levinumad on alajäsemete veenilaiendid. Reeglina suunavad haigeid meile perearstid, kes kahtlustavad veresoonte patoloogiat.

Medita kliinikus on lühikesed vastuvõtujärjekorrad!

Medita kliinik pakub eriarstiaabiteenuseid endokrinoloogia, günekoloogia, uroloogia ja androloogia, üldkirurgia ja reumatoloogia erialadel.

Medita kliinikul on ambulatoorse uroloogia, endokrinoloogia, günekoloogia ja kirurgia erialade kehtiv ravirahastamise leping Eesti Haigekassaga.

Lisaks on Medita kliinikul kehtiv ravirahastamise leping Eesti Haigekassaga günekoloogia ja kirurgiliste erialade päevaravi ning päevakirurgia teenuste osutamiseks.

Millised on kõige "populaarsemad" veresoonte haigused ja miks?

Kõige rohkem meie poolt teostatavatest operatsioonidest on seotud ateroskleroosilist kahjustunud arterite niinimetatud asendamise, vähemal määral teostame operatsioone veenilaiendite korral.

Ateroskleroosiliste haiguste kõrge esinemissagedus on seotud elanikkonna vananemise ja riskifaktorite ebapiisava ohjamisega. Samuti puudub selle haiguse puhul põhjuslik ravi, tegeleme valdavalt vaid sümptomide leevendamise.

Mida teha, et neid haigusi ennetada?

Kõige suurem arterihaiguste riskifaktor on suitsetamine, edasi ülekaal, düslipideemia, vähene kehaline aktiivsus, kõrge vererõhk, diabeet, krooniline põletik, ülemäärane oksüdatiivne stress jne.

Õnneks on väga suur osa neist teguritest kergesti mõjutatavad, kuid kahjuks ei tehta seda sageli piisavalt. Ennetus on kõige tõhusam ravi!

Kas Teie patsientide seas on olnud ka neid, keda Te ei ole saanud aidata? Kas tegemist on olnud mõne harvaesineva haigusega või lihtsalt ei ole osanud kaebuste põhjusi välja selgitada?

Eks ikka on ette tulnud olukordi, kui veresoonte efektiivne ravi pole enam võimalik.

Põhjuseks on enamasti see, et pööratakse liiga hilja, kudedes on välja kujunenud juba taaspöördumatud muutused ja näiteks jäse tuleb amputeerida.

Mõnikord on mitterahuldava tulemuse põhjuseks ka patsiendi suutmatuse või tahtmatuse oma eluviise peale aktiivravi (operatsiooni) korrigeerida.

Tühi tunne on, kui suuremahulise operatsiooni järgselt, mille käigus verevarustus on edukalt taastatud ja eeldused paranemiseks loodud, näed patsienti nurga taga suitsetamas ja oma veresooni laastamas.

Milline on Teie arvates Eesti perearstide teadlikkus veresoonte haigustest? Kuidas seda muuta?

Üldjoontes on arusaamad paranenud, haiguseid tuntakse paremini ära ja esimesed ravisoovitused antakse juba sageli ise. Kuid on ka juhtumeid, kus esmatasandil pole läbi viidud ka füüsilist uurimist, mis meie erialal on väga lihtne - pulsi palpeerimine. Eks tagasiside andmine ja täiendkoolitus on siin olulised märksõnad.

Dr. Jaak Kals koos pööratud Tartu Maratoni Tilluoksul.

Teie kolleegid on öelnud, et Jaak Kalsi puhul on tegemist harva olukorraga, kus noor inimene on suutnud siduda nüüdisajal ühe tõsisema kliinilise väljakutsega teaduseriala ja igapäevase töö veresoontekirurgina. Kas aega jääb ka puhkamiseks? Mida Teie jaoks tähendab puhkus?

Puhkamiseks aega ei jää, seda tuleb võtta, endale teadlikult tekitada. Ilma selleta ei pea vastu, töö efektiivsus langeb.

Puhkamise alla kuuluvad kõiksugused tegemised koos perega (näiteks reisimine), hetkel pööratud kasvamisele ja arengule kaasa elamine ja loomulikult heade sõpradega koos aja veetmine.

Kuid kindlasti ka korvpall, jooksmine ja suusatamine, sest igapäevane vaimusport nõuab keha kultuurset kohtlemist.

Küsitles Siim Ausmees

Eriarstide vastuvõtule saab registreerida Medita kliiniku telefonil 5 645 8430 või e-posti aadressil medita@medita.ee

Vaata lisa

www.medita.ee/vastuvott

MediTA
KLIINIK